No. 2852 | Woensdags 9 Juni 1937 | 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

DE BRUID VOEDT HAAR PAARD. Miss, Greta Nicholls, de welbekende paardrijdster, is onlangs getrouwd, en daar haar trouwdag juist viel op de verjaardag van haar geliefkoosde paard, hield zij even stil op haar weg naar de kerk om het een extra portie haver te geven.

De Kerkvervolging in Duitsland

Het blijkt thans meer en meer, dat de nieuwe aanval van de Duitse regering, tegen de katholieke Kerk, niets anders is als een repressaille maatregel tegen de Pauselijke encycliek.

Paul de Waart, die het week overzicht verzorgt van de K.R.O. sprak dan ook Zondagavond van de twee bombardementen door Duitsland. Het bombardement van Almeria en het bombardement van de Kerk, beide represaillemaatregelen.

In de 1 Meirede van Hitler in de Berlijnse Lustgarten, was het voor het eerst dat de rondzendbrief van Paus Pius XI over het Nationaal Socialisme werd genoemd.

Bepaald opzienbarend was het feit, dat Hitler de talrijke processen, welke tegen katholieke geestelijken werden gevoerd, of nog gevoerd zullen worden, uitspeelde als een bewijs van de laakbare toestanden, die in de schoot der Katholieke Kerk heersen en die deze Kerk daardoor het recht ontzeggen, kritiek uit te oefenen op anderen, in casu op het Derde Rijk. Tot dan toe had de Führer zich angstvallig ervan onthouden een persoonlijk standpunt in te nemen tegenover de verschillende reeksen van schandaalprocessen, welke het nationaal-socialistische Duitsland tegen Katholieke geestelijken en religieusen had uitgevoerd. Hij hoedde er zich voor, de illusie te verstoren dergenen, die meenden, dat de ontelbare deviezen-, zeden-, en politieke processen voornamelijk toegeschreven moesten worden aan het drijven van zekere radicale elementen, wier actie echter geenszins de instemming had van de „Volkskanzler". Trouwens, ere wien ere toekomt, verschillende malen — wij herinneren slechts aan de deviezen-processen en aan het beruchte monsterproces van Coblenz — heeft Hitler persoonlijk ingegrepen ten einde de gespannen verhoudingen tussen Kerk en Staat in het Derde Rijk te kalmeren.

Maar dat is sinds de encycliek anders geworden.

Dagelijks kwamen nu de Duitse bladen vol te staan van Maria Monk verhalen, waarvoor elders zelfs de communistische pers zou passen en ten slotte kwam de leider van het Propaganda Ministerie zelf, de renegaat Göbbels met een uitzending per radio aan de wereld aankondigen, datgene wat heel de wereldpers, het zij tot hare ere gezegd, te gemeen vond, om er publiciteit aan te geven.

De bisschop van Berlijn, Mgr. Graaf von Preysing, deed op 9 Mei reeds in alle Kerken in het bisdom Berlijn een protest voorlezen tegen de wijze, waarop de Duitse pers de processen tegen leden van religieuse congregaties of tegen priesters „wegens hun zedelijk gedrag" weergaf.

Men zou willen doen geloven, aldus de bisschop, dat bijna de gehele Katholieke geestelijkheid bestaat uit misdadige en immorele elementen. Dat is niet waar en het Katholieke volk moet zich niet op een dwaalspoor laten brengen.

De pers verklaart ook, dat de Kerk de schuldigen zou beschermen en dit is evenmin waar.

De Katholieke bisschoppen zullen dan ook degenen, die een misstap hebben begaan, veroordelen en hen verwijderen.

De bisschoppen keuren de beschuldigingen van de burgerlijke rechters eveneens goed, indien zij gegrond zijn.

De Duitse bisschoppen vermanen de gelovigen hun volle vertrouwen in hun geestelijkheid te behouden.

In Duitsland leven 25.000 priesters en 90.000 leden van religieuse congregaties.

Het aantal schuldigen is naar proportie uiterst gering en op zichzelf staande feiten mogen niet van invloed zijn op de gehechtheid van het Katholieke volk aan zijn priesters en de leden der congregaties.

Tot zover de bisschop van Berlijn.

Het aantal schuldigen is naar proportie uiterst gering.

Hoevelen dan?

Göbbels in zijn beruchte rede 10 dagen geleden, gaf er geen antwoord op: maar sprak van tallozen, ja, deed en sprak alsof heel de Kerk een poel van zedeloosheid was.

Maar 's Zondags daarop werd door de Bisschop van Münster, Graf von Galen, met Göbbels afgerekend. Wanneer Göbbels geen cijfers durfde te noemen, Mgr. von Galen noemde ze wel, en we hebben deze cijfers de vorige week gepubliceerd en zullen straks nog de cijfers van de bisschop van Berlijn publiceren, die ze van heel Duitsland gaf en ze geven een schitterende getuigenis voor de hoge zedelijkheid der Duitse geestelijkheid, die toch mensen zijn.

Maar, zo vroeg de bisschop van Freilung, Mgr. Gröber, waarom worden er alleen zedenprocessen georganiseerd tegen de Rooms-Katholieke geestelijkheid? Waarom niet tegen de Nazi's, tegen de S.S.- en S.A.-mannen, in welke corpsen reeds zovele malen aanslagen op de zedelijkheid waren geconstateerd en deze zelfs, in een afschuwelijk bloedblad, (we denken hier aan de geschiedenis van Röhm, althans volgens getuigenis van Hitler zelf) moesten gesmoord worden?

Welk een indruk de rede van Göbbels op de Duitse Katholieken heeft gemaakt, moge blijken uit wat we Zondagavond in de K.R.O.-uitzending vernamen.

Na de predikatie van Mgr. von Galen, werd er spontaan voor de Kathedraal op Zondag 29 Mei gemanifesteerd door 20 duizend Katholieken, en enkele dagen later voor Kardinaal Faulhaber in München, waarbij 70 duizend katholieken hun trouw zwoeren aan bisschop en Kerk.

Bij de Katholieken bereikt de Heer Göbbels juist het tegenovergestelde van wat hij beoogt. Het blijkt thans al heel duidelijk, dat hij nooit bezield is geweest met de ware geest van het Katholicisme, en daarom ook maar uit de Kerk getreden is, omdat hij er reeds lang niet meer thuis hoorde.

En voor de buitenwereld heeft zich deze minister van propaganda op ontzettende wijze geblameerd en juist het tegenovergestelde bereikt, van wat een Minister van propaganda bereiken moet.

In Oostenrijk werden de Duitse bladen, waarin zijn redevoering stond afgedrukt, niet toegelaten en in Hongarije en Polen werd er geprotesteerd, alles volgens mededelingen van Paul de Waart in zijn K.R.O.-overzicht van Zondagavond.

We weten trouwens reeds, hoe de persbureaux de rede in een dergelijke vorm weergaven, dat er van hun afkeuring voldoende blijken gegeven werd.

Algemeen wordt dan ook de rede van de propagandaminister voor een grote politieke misstap gehouden en de niet-katholieke voorzitter van de Journalistenkring Hans heeft de vorige week in de Nederlandse pers zijn openlijke verachting uitgesproken over de Nazipers en speciaal de Frankfürter Zeitung, die de voor het gerecht **vrijgesproken** geestelijken (welke rechtszitting Hans op zijn vacantiedagen in Duitsland had bijgewoond) op een ergerlijk lage wijze neerhaalde, als zelfs in Nederlandse bladen niet zou geoorloofd zijn tegenover de grootste misdadigers.

L.l. Zondag heeft ook de bisschop van Berlijn, Mgr. Graaf von Preysing aan Göbbels van antwoord gediend en deelde daar ook cijfers mede, hoevelen dan wel de **„talloze"** geestelijken waren die zich schuldig gemaakt hadden.

We geven de cijfers van de Boletin Commercial.

Van de 21 duizend 461 Katholieke priesters van Duitsland waren er 41 beschuldigd en 21 veroordeeld.

Terwijl de bisschop in zijn schrijven verder met klem ontkent, dat na de vroegere processen een enkel overtuigend bewijs geleverd is geworden.

Doch veronderstellen we nu maar eens, dat de Duitse rechtbanken eerlijk zijn, wat nog geenszins bewezen is, en waaraan we zelfs twijfelen, gezien een proces van de Rijksdagbrand en zovele andere, dan vragen we wie een steen durft gooien op een instituut, waarvan 1 op de 1000 leden niet deugt?

Onder de 12 Apostelen van Christus was er 1 Judas en 1 onder iedere 1000 priesters van Duitsland.

Zou Göbbels de toets der vergelijking aandurven met zijn S.A.-mannen, met S.A.-mannen, ja met welke instelling ook in zijn Nazidonië?

Deze geweldige cijfers hebben heel begrijpelijk bij de Duitse Katholieken zulk een verontwaardiging gewekt, dat het Zondag in Duitsland, zoals de Paus reeds in zijn encycliek had voorspeld en waarvoor hij gewaarschuwd had, tot erge tonelen gekomen is tussen Katholieken en leden van de Nazijugend, die luidruchtig demonstreerden, terwijl de Kerkdiensten Zondag gaande waren.

In een der voorsteden van Berlijn kwam het bijna tot een ernstig treffen tussen politie en kerkgangers, toen de ambtenaren de dienst trachtten te stoppen en de geestelijken in de kerk gevangen wilde nemen.

Slechts door bemiddeling van een aanwezige katholieke politie autoriteit werd dit optreden verhinderd.

Verder zijn de Katholieke Jeugdorganisaties een geweldige campagne begonnen voor het aanwerven van nieuwe leden, als uitdaging aan de Hitlerjugend.

Er is zelfs door de Katholieken gedreigd, dat zij desnoods met wapenen zich in de Kerkstrijd zullen verdedigen.

Het gevolg was, dat 14 priesters onder vrij zwakke beschuldiging, zoals de Beurs bericht, door de geheime politie werden gearresteerd en Hitler later een rede hield, waarin hij mededeelde,

„dat geen enkele macht binnen of buiten het reich hem zal kunnen of buiten het reich hem zal kunnen verhinderen bij het bereiken van zijn doel."

Dit woord van Hitler doet ons denken aan eenzelfde gezegde van Napoleon, toen de Paus hem dorst te weerstaan.

We willen afwachten of de geschiedenis van Hitler een herhaling worden zal van de zoveel grotere Napoleon.

Het is echter ook mogelijk, dat deze Duitser nog eens de weg gaan zal naar Canossa, zoals reeds verschillende en grotere Duitsers voor hem gegaan zijn.

Zeker is het iets ongehoords in de geschiedenis, dat ooit een wereldlijke macht, de macht van de Kerk weerstaan heeft.

De Ramp van de „Hindenburg"

Het grote probleem: waterstof of helium.

De luchtvaart-medewerker van de Maasbode schrijft:

Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de ramp van het Duitse luchtschip „Hindenburg" de zaak der wereldluchtscheepvaart een zeer zware slag heeft toegebracht. Waren met de vorige rampen die na het einde van de wereldoorlog de lucht-scheepvaart hebben getroffen, uitsluiend militaire luchtschepen gemoeid (R. 38, 34, Roma, Dixmude, Shenandoah, Akron en Macon) en experimentele civiele schepen (R. 101), allemaal luchtvaartuigen dus, die door anderen dan de luchtscheepbouwers bij uitnemendheid, de Luftschiffbau Zeppelin te Friedrichshafen, waren gebouwd en die ook niet door Duitse deskundigen waren bemand, het trotse luchtkasteel, dat thans als „nummer zóveel" ten onder is gegaan, is het laatste woord op het gebied van de Duitse luchtscheepsbouw, ontworpen en vervaardigd door de beroemde Luftschiffbau en bemand door een Duitse bemanning, voor een groot deel dezelfde bemanning, die sedert najaar 1928, het indrukwekkende aantal vaarten met de L.Z. 127, de „Graf Zeppelin" heeft uitgevoerd. Dit laatste feit vooral, stempelt het jongste gebeuren tot een luchtschipramp van uitzonder-lijke betekenis.

In tegenstelling met het luchtverkeer door middel van het „zwaarder dan de lucht", de vliegtuigen, heeft het verkeer door middel van luchtschepen, zich tot nog toe in een zeer traag tempo ontwikkeld. Wat die ontwikkeling sterk heeft geremd, zijn hoofdzakelijk de vele rampen geweest die de laatste vijftien jaar hebben plaats gehad. Elke nieuwe ramp had verstrekkende gevolgen. Want door elke nieuwe ramp ging niet alleen telkens een groot schip verloren, in de meeste gevallen ging met dat luchtschip ook de bemanning ten onder. En met de bemanning, alle zo moeilijk verworven ervaring. Verder werd na elke catastrophe, het vertrouwen in het luchtschip een zware slag toegediend.

Nadat in October 1930 het Britse luchtschip R. 101 bij Beauvais door brand was vernield, was men bij de Luftschiffbau Zeppelin te Friedrichshafen zo onder de indruk van de oorzaak van deze schipbreuk, dat de bouw van de op stapel staande L.Z. 128 werd stopgezet en overgegaan werd tot het ontwerpen en bouwen van een nieuw schip, de L.Z. 129. Men was n.l. besloten om voor het nieuwe schip het brandbare waterstof als draaggasvulling op te geven en te vervangen door het niet brandbare helium. Aangezien helium ongeveer 10 percent minder draagkracht heeft dan waterstof, moest men natuurlijk, om hetzelfde nuttige gewicht te kunnen torsen, waarvoor de L.Z. 128 berekend was, een schip van groter afmetingen bouwen.

Helium wordt echter alleen in de Verenigde Staten op commercieel lonende wijze gewonnen, en is bovendien veel duurder dan waterstof. De Luftschiffbau Zeppelin meende nu een oplossing te hebben gevonden, door als kern der gasvulling van de L.Z. 129, binnenzakken met waterstof te gebruiken, en om die binnenzakken met het gevaarlijke, althans ontplofbare waterstof, een „pantser" van buitenzakken gevuld met het niet brandbare helium aan te brengen.

Al tijdens de bouw van de „Hindenburg" bleek, dat de L.Z. directie weinig enthousiast over deze oplossing was en liever toch weer uitsluitend waterstof wilde gebruiken. Men ging uit van de gedachte, dat het gebruik van waterstof bij de Zeppelin-schepen in het bedrijf bijna nog nooit tot ontploffing aanleiding had gegeven en men dus rustig op de oude weg kon voortgaan. Men deed dat des te liever, aangezien het varen op helium voor de Duitsers grote financiële bezwaren met zich zou meebrengen, nadelen door de hoge aanschaffingsprijs, verder door de duurdere exploitatie als gevolg van het geringere draagvermogen van helium en last not least in verband met het feit, dat helium alleen in Amerika verkrijgbaar is.

Het plan half helium, half waterstof te gebruiken, werd dus opgegeven. Het zou ons niet verbazen, indien de Zeppelin-deskundigen zelven het plan als nutteloos hebben prijsgegeven. Immers zou men het in de binnenzakken geborgen waterstof, toch voor manoeuvreerdoeleinden hebben moeten afblazen en zou dus de mogelijkheid, dat het ontwijkende waterstof zich met de dampkringlucht tot knalgas verbindende, door de aanwezigheid van statische electriciteit tot ontploffing zou worden gebracht, ook dan hebben bestaan. Het mag zijn, dat dr. Eckener in zijn eerste ontsteltenis aan sabbotage heeft gedacht, hij heeft deze hypothese, die, gezien vooral de omstandigheden waaronder en het tijdstip waarop de ramp plaats had, erg onwaarschijnlijkis, laten varen en de oorzaak meer in de richting van het natuurkundig phenomeen gaan zoeken. Een andere mogelijke verklaring voor de ramp is, dat het geraamte van het schip electrisch geladen was en na het afwerpen der landingstrossen door het contact met de aarde, een ontlading plaats vond.

Waar echter ook de aanleidende oorzaak van de jongste ramp mag zijn geweest, we geloven als zeker te mogen aannemen, dat indien de „Hindenburg" helium als draaggas hadde gehad, het luchtschip zich thans weer veilig in de vaart zou bevinden. Of Frankfort weer voor anker liggen.

Branden door waterstof.

Zijn er maar enkele gevallen bekend van luchtschepen die in „volle lucht" in brand vlogen, tot welke zeldzame gevallen de voorstanders door dik-en dun van waterstofvulling zich steeds plegen te beperken, er is een respectabel aantal gevallen op te sommen van luchtschepen, die, en dat dikwijls door onbeduidende oorzaken, door hun gevaarlijke waterstofvulling op de grond een prooi der vlammen werden.

De grote ramp van Ahlhorn in Oldenburg op 5 Januari 1918, waarbij o.m. vijf luchtschepen, n.l. 4 Zeppelins en 1 Schutte Lanz verloren gingen, is hoogstwaarschijnlijk te wijten geweest aan een losgeraakt stuk dakbedekking, dat op een der in de loodsen liggende luchtschepen viel en daarbij een vonk veroorzaakte, welke vonk de waterstofvulling van het luchtschip tot ontploffing bracht. Bij heliumgebruik, zou 't hele geval zich hebben beperkt tot een schade van enkele tientallen guldens.

Het verkeerluchtschip „Schwaben" verbrandde in Juni 1912 in zijn loods te Dusseldorf, doordat bij het legen van een der gaszakken, door het over elkaar schuren van de gummi der gaszak, wrijvingselectriciteit ontstond die het gas tot ontploffing bracht. In Februari 1917 zakte door de zware sneeuwval het dak van de luchtschiploods te Leipzig, waarin de Schutte Lanz luchtschepen S.L. 13 en S.L. 18 lagen, in. Bij heliumvulling (waarover men echter toen ook in Amerika nog niet beschikte!) zou het ongeval zich tot te herstellen materiële schade hebben beperkt. Nu ontstond er door de neervallende ijzerdelen vonkenvorming en brandden de beide luchtschepen geheel uit.

Van de ramp van het Britse luchtschip R 101 in October 1930 was de aanleidende oorzaak het schuren van de gaszakken tegen de klinknagels van het luchtschipgeraamte, zodat er kleine gaatjes in de zakken ontstonden en het schip gas verloor. Door het gasverlies en bijkomstige atmosferische condities, voer het schip tegen de heuvelrij nabij Beauvais. Indien het luchtschip met helium gevuld ware geweest, zou er zeer zeker niets anders zijn gebeurd, dan dat de kolos die tegen de storm opvoer en dus maar een betrekkelijk geringe voorwaartse snelheid had, met de nodige materiële schade ongetwijfeld, tegen de heuvelrug was gestrand. Nu ontstond er, toen de neus ingedrukt werd, door het breken der spankabels van de spantverspanning en het tegen elkaar schuren der metalen delen van het geraamte, vonkvorming en in luttele seconden was het met waterstof gevulde luchtschip een vuurzee. Er waren 46 doden, die allen verbrand waren; 2 gewonden overleden kort na de ramp. Slechts 6 opvarenden brachten er het leven af. Bij heliumvulling zou er onmogelijk brand hebben kunnen ontstaan en zouden de opvarenden door de aanraking met de heuvelrug hoogstens een lichte schok hebben gevoeld.

Zo zijn er uit de geschiedenis der luchtscheepvaart nog vele voorbeelden aan te wijzen, die het gevaar van de waterstofvulling illustreren.

De „Shenandoah" brak, maar brandde niet.

Heel sprekend is het voordeel van het niet brandbare helium als draaggasvulling gebleken bij de ramp van het Amerikaanse luchtschip „Shenandoah". Van het merkwaardige verloop van deze luchtschipbreuk willen we iets meer vertellen. 't Was op 2 September 1925, dat de „Shenandoah" de luchtschiphaven Lakehurst op rond 90 K.M. van New York gelegen verliet, voor een tocht naar het midden-Westen. Toen het luchtschip de volgende dag in de Staat Ohio was aangekomen, werden des morgens vroeg tussen 3 uur en 3.30 uur de eerste verschijnselen waargenomen, die op een naderende ongunstige weergesteldheid duidden. Niets wees echter op een groot, dreigend gevaar... Wel was de wind met kracht toegenomen, zodat het schip dat op 1800 voet hoogte voer, nog nauwelijks vooruit kwam. Kort na kwart over vijf des morgens, deden zich plotseling sterke verticale luchtstromingen gelden. Zo werd het schip in 8 minuten naar 3800 voet hoogte opgeheven. Even luisterde de „Shenandoah" weer naar het stuur, maar werd daarna opnieuw omhoog getild en nu in 10 minuten op circa 6100 voet hoogte getrokken. Kort daarop zakte het luchtschip snel in 3 minuten naar 3000 voet hoogte, waarop het ineens heftig begon te slingeren en te stampen en in een horizontaal vlak aan het draaien sloeg.

Ofschoon men er, zoals gezegd, van op de hoogte was, dat het weer ging veranderen, was er toch niets dat op een naderende wervelstorm wees. Natuurlijk werd al het mogelijke gedaan om het schip weer in bedwang te krijgen, als het opentrekken der manoeuvreer-gasventielen gedurende 5 minuten, het sneller laten lopen der motoren (een totaal verkeerde manoeuvre!!) en het afwerpen van ballast, doch alle pogingen waren vruchteloos. De „Shenandoah" bleef een speelbal der luchtgolven. Een ogenblik hoorden verschillende opvarenden ongewone geluiden in het inwendige van het luchtschip. Wat er toen precies gebeurde, weet men niet en heeft men slechts kunnen gissen.

Het eerst volgende verschijnsel, was het knikken en breken van stijlen tussen de stuurgondels en het luchtschipgeraamte. Een ogenblik later gebeurde het ontstellende ongeluk. „Shenandoah" brak doormidden. De stuurgondel bleef bevestigd aan de voorste helft. Doch nog geen minuut later maakte de gondel zich van het tot wrak geworden schip los, en viel met de acht personen die zich daarin bevonden, o.w. de gezagvoerder commandant Landsdowne, ter aarde. Een der inzittenden, ltn. Anderson, die zich snel realiseerde wat er gebeurde, kon nog net een balk van het eigenlijke scheepsgeraamte pakken vóór de gondel afbrak, en hing zo onder de voorste scheepshelft, die, nu aanmerkelijk lichter geworden, naar 8000 voet hoogte schoot. In dat gedeelte van het wrak bevonden zich nog zeven man bij elkaar. Men wierp Anderson een touw toe en trok hem omhoog.

Dank zij het doortastend optreden van ltn. commandant Rosendahl en luitenant Mayer, kon met het voorste wrakstuk als een vrije luchtballon worden gemanoeuvreerd en 20 K.M. van de plaats van de ramp worden geland. De stuurgondel brak af, doordat deze slechts door middel van stijlen en kabels aan het scheepsgeraamte was opgehangen en niet, zoals bij de latere luchtschepen, constructief één geheel uitmaakte met het karkas.

Bijna op hetzelfde ogenblik dat de stuurgondel in de diepte verdween, maakte zich vanaf het achterste gedeelte van het wrak het stuk los, waaraan twee motorgondels hingen. Ook dat gedeelte, waarin zich vier man bevonden, stortte neer. De „Shenandoah" was dus op dat moment in drie stukken gebroken. Ook het achtergedeelte, waarin zich eveneens nog leden der bemanning bevonden, viel, hoewel betrekkelijk langzaam ter aarde.

Het helium speelde bij deze ramp een belangrijke rol. Omdat dit draaggas vooral toen nog zo buitensporig duur was, had men om de kostbare vulling te sparen, het aantal automatisch werkende overdrukventielen van 18 tot 8 verminderd. Bij de zeer snelle stijging kon het niet snel genoeg ontwijken, zodat de gaszakken barstten en het scheepsgeraamte zich begaf. Het moet daarbij natuurlijk door het breken der spankabels en het scheuren van het metalen geraamte, vonken hebben geregend. Maar het niet brandbare helium trok zich van al die vonken niets aan. En zo kon het gebeuren, dat, ofschoon er 14 doden waren en 2 gewonden, niet minder dan 27 opvarenden heelhuids de grond bereikten en in staat waren het hele avontuur in geuren en kleuren na te vertellen. En

dat was heel belangrijk! Men leerde van dit ongeluk.

Op 24 Augustus 1921 brak het nieuwe Britse luchtschip R 38, op zijn vierde proefnemvaart zijnde, boven de Humber nabij Hull, als gevolg van z'n zwakke bouw, door midden. Indien dit luchtschip, evenals de „Shenandoah"; met helium gevuld ware geweest, zou er zeker geen brand zijn uitgebroken. Nu zette de vonkvorming, ontstaan door het breken van het geraamte, het waterstof in vlam en kwam het in tweeën gebroken schip als een brandende fakkel neer, zodat er van de 38 opvarenden slechts 5 gered werden.

Het grote succes van de „Graf Zeppelin" heeft aangetoond, dat men een verkeersluchtschip met waterstofvulling, jarenlang zonder gevaar kan exploiteren. Maar de eerste vaart van de „Hindenburg" in het tweede jaar van zijn geboorte, heeft bewezen, dat waterstof toch ook nog altijd kan branden en dat als het eenmaal brandt, ook heel radicaal brandt.

Het gaat er nu maar om, of de wereldluchtscheepvaart het risico der brandbare gasvulling,—hoe klein of hoe groot men het dan ook wil voorstellen — als permanente bedreiging van een veelbelovende zaak met zich wil blijven meeslepen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

In Spanje is het bij de dood van Generaal Mola wat rustig geweest, ja schenen aanvankelijk de Nationalisten daardoor zo onder de indruk, dat de Basken enkele stellingen hebben kunnen heroveren en Bilbao weer wat ruimer adem kon halen. In de laatste dagen echter is de strijd weer des te geweldiger ontbrand en wordt er vooral om Lemona bitter gevochten.

Van meer belang is momenteel nog de situatie in Europa, onstaan na het gebeurde met de „Deutschland". Het aantal doden is reeds tot dertig gestegen. Eind vorige week heeft Göbbels, de

Göbbels

Duitse propagandaminister, volgens de berichten, 'n „felle" rede (G. doet nooit anders) gehouden over het bombarderen van de „Deutschland" welke dan wel hoofdzakelijk gericht scheen tegen de Valenciaregering.

Intussen is de non-interventiecommissie druk bezig om Italië en Duitsland weer tot hertoetreding te bewegen. Hun condities zijn, dat zij gevrijwaard zullen blijven van aanvallen. Verder eisen de Italianen dat een veiligheidszone ten behoeve van de controle-schepen geschapen zal worden en dat de Italiaanse schepen gerechtigd zullen zijn om in dat gebied vrij hun taak te verrichten. Ten slotte verklaart de Italiaanse regering dat zij geen beloften kan doen dat zij overleg zal plegen met Frankrijk en Engeland, alvorens een militaire actie, die door een niet-uitgelokte aanval noodzakelijk gemaakt wordt, te beginnen. De Italiaanse regering behoudt zich ten allen tijde het recht voor om de veiligheid van haar schepen en de eer van haar vlag te verdedigen.

Men heeft echter goede hoop dat tegen het einde van de week beide mogendheden weer hun medewerking zullen gaan verlenen.

Duitsland en Italie worden in de laatste tijd in een adem genoemd en in de laatste dagen zijn de vriendschapsbetrekkingen nog weer nauwer toegehaald, met grote decoraties aan Mussolini en Graaf Ciano.

De Duitse Kriegsminister von Blomberg is ook nog steeds in Italie en woonde daar een vlootparade bij en men spreekt zelfs van het tot stand komen van een nieuw verbond. De meningen omtrent deze vriendschapsbetrekkingen zijn nog al uiteenlopend. De een vindt ze bevorderlijk voor de vrede van Europa, de ander niet.

Verder is deze dagen von Neurath op bezoek geweest in Joego Slavie, ook al voor nauwere vriendschapsbanden.

Momenteel wordt de wereld weer in onrust gebracht door een goudcrisis. Er zijn de laatste dagen geweldige hoeveelheden goud op de Amerikaanse markt gegooid en men vreest daarbij 'n zakken van het goud, Engeland en Amerika schijnen echter de goudwaarde, kost wat kost, te willen handhaven.

In Frankrijk ondervindt men ook grote moeilijkheden van deze crisis en wordt de toestand voor de Franse franc weer dreigend. Van uit Frankrijk kunnen we verder mededelen een staking van de Parijse slagers. Wie volgen?

Uit Rusland komen wederom berichten van arrestaties van Sovjetambtenaren en een mededeling, dat Stalin voor de derde keer gaat trouwen.

Wanneer men de Amerikaanse bladen leest, dan bemerkt men telkens hoe fel men daar gebeten is op de toestanden in Duitsland. Momenteel ligt weer alle aandacht gevestigd op de moord van de Amerikaanse Jood Hirsch, die wel niet zonder vorm van proces, maar wel zonder vorm van een rechtvaardig proces in Duitsland onthoofd is.

Zeer terecht protesteren de Amerikaanse bladen tegen de Duitse justitie, waartegen men van Duitse zijde is gaan schelden tegen de Amerikanen als Gangsters.

Dit woord schijnt het enige te zijn wat ze op hun repertoire hebben tegen de Amerikanen. Ook Kardinaal Mundelein werd er onlangs voor uitgemaakt.

Omtrent de kwestie met deze Kardinaal is dezer dagen van het Vaticaan een antwoord gekomen aan Duitsland, waarin het Vaticaan mededeelt dat het geen termen vindt om Kardinaal Mundelein tot de orde te roepen. Zou hij iets misdreven hebben tegen geloof en zeden, dan zou het Vaticaan optreden. Maar wat Mundelein onlangs heeft gezegd aan het adres van Duitsland en Hitler, heeft hij gezegd als vrij Amerikaans burger. Zeer terecht en raak vraagt het Vaticaan aan de Duitse regering of deze soms ook tot de orde roept de Duitse politie die de Kerk belastert en de Duitse geestlijkheid???

We hebben dezer dagen de Amerikaanse bladen ontvangen welke de rede van Kardinaal Mundelein publiceren. Deze rede was uitgesproken voor een conferentie van 500 priesters. En aan het einde daarvan werd door de geestlijkheid gevraagd dat de Kardinaal een dag zou vaststellen waarop in de kerken van het diocees over de Duitse kerkvervolging zou gepreekt worden en een biddag zou worden voor geschreven.

De Kardinaal sprak in zijn rede hoe de strijd in Duitsland ging om de 2 millioen kinderen die nog de Katholieke school bezoeken. En dan komt de geïncrimineerde passus;

„Hoe is het mogelijk zo zult ge misschien vragen, dat een natie van 60 millioen ontwikkelde mensen zich in vrees en slavernij onderwerpen aan een vreemdeling, een Oostenrijkse behanger, een arme en dat een paar medewerkers als Goebbels en Goering die elke levensuiting van het volk dicteren, in deze tijd van prijsstijging kunnen zeggen tot een heel volk „de lonen kunnen niet verhoogd worden."

En de Kardinaal antwoordt daarop, dat de Nazis gehoorzaamheid eisen van het Duitse volk alleen door van iedere tweede persoon een spion te maken van de regering, vernietigend elke burgelijke vrijheid en de jeugdige candidaten voor het religieuse leven dwingend in werk- en militaire kampen.

Tijdens en na de wereldoorlog heeft Duitsland er zich over beklaagd over de propaganda van de zijde der geallieerden betreffende de wreedheden der Duitse troepen. Maar nu maakt de Duitse regering gebruik van eenzelfde propaganda tegen de katholieke kerk en worden door de Minister van propaganda verhalen uitgegeven van immoraliteit in godsdienstige inrichtingen, waarbij de oorlogspropaganda nog maar kinderverhaaltjes waren.

Nog een bijzondere reden had Kardinaal Mundelein om tegen de Duitse lastercampagne op te komen, daar de aangevallen religieusen nederzettingen hebben in Chicago nl. de Duitse Franciscanen aldaar, de Alexianen en verschillende Zusterscongregaties.

Bijval had deze rede van Mundelein van joodse en protestantse zijde van Dr. George Fox, voorzitter van de Chicago Rabbinical Association en van Bisschop George Craig Stewart van het Protestante Episcopale diocees van Chicago.

Is het huidige Nazidom niet bezig Duitslands graf te graven?

BUITENLAND.

MGR. E. A. WOLLGARTEN. †
Bij brand in zijn paleis te Limon om het leven gekomen.

Z.H.E. mgr. Karl Wollgarten, Apostolisch Vicaris van Limon (Costa Rica) en titulairbisschop van Cusira, die afkomstig is uit Verden in Westfalen en gedurende de wereldoorlog in het Duitse leger heeft gestreden, is bij een brand, welke in zijn paleis te Limon was uitgebroken, om het leven gekomen.

Mgr. Wollgarten liep bij de brand ernstige verwondingen op, waaraan hij later is overleden.

Een encyclopedie voor het nieuwe Duitsland.

De Berlijnse correspondent van de Daily Telegraph meldt aan zijn blad, dat het eerste deel van Meyer's Encyclopaedie die volkomen genazificeerd is, is verschenen.

De „S.A.-Mann", het officiële orgaan van de stormtroepen van de nazi's, wijst er op, dat vele S.A.-lieden hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe uitgave. Het orgaan merkt op, dat de encyclopedie geschreven is in de geest van het nieuwe Duitsland.

De correspondent zegt, dat de „nazificatie" zeer deugdelijk is uitgevoerd. Op bijna iedere bladzijde prijken verwijzingen naar partij, nazislagzinnen en plaatjes, die op de partij betrekking hebben. Het Duitsland van voor het regime van de nazi's wordt zo voorgesteld, dat men kan concluderen tot een contract met de „kwade dagen van vroegr."

Er zijn echter een aantal „vergissingen" gemaakt, die men niet anders dan als opzettelijk kan beschouwen.

Onder het hoofd Attentat staat, dat dr. Dolfuss, de vroegere Oostenrijkse kanselier op 3 October 1933 vermoord is door „Durtil, marxist'. Over „Altes Testament" wordt verteld, dat dit de Joodse bijbel is. „Behalve het typisch Israëlitisch Joodse karakter vinden wij in het Oude Testament sporen van sprookjes en mythen uit de Orient, die voor het merendeel door de Joden werden overgeschreven." Over „Arbeit" kan men vinden, dat arbeid een socialistische plicht is van ieder lid van de gemeenschap en niet — zoals de Joodse ethiek het voorstelt — een noodzakelijk kwaad, veroorzaakt door de zondeval. Onder Afrika is een foto afgebeeld, waarop men Egyptische studenten ziet deelnemen aan een anti-Engelse demonstratie.

Oud-kanselier dr. Brüning benoemd tot lector aan Harvard University.

De gewezen Duitse rijkskanselier dr. Heinrich Brüning is tot lector in de internationale economische politiek aan de Harvard Unversity benoemd. Hij zal [illegible] dus het Handelsblad.

Dr. Brüning, die spoedig na de ontbinding — in 1933 — van de Katholieke Centrumpartij — wier leider hij was, Duitsland verliet, heeft op zijn wetenschappelijke tournée's, welke hij sedert dien heeft gehouden, tweemaal de Ver. Staten bezicht. Eerst in 1934, en daarna in 1936. In 1935 is er sprake van geweest, dat hij naar Duitsland zou terugkeren. Daar het optreden echter der Duitse regering tegen de Katholieken steeds scherper werd, heeft hij van dat voornemen afgezien. Hij vestigde zich tijdelijk in Duitsland, dat hij in April 1936 weer heeft verlaten, om lezingen in Engeland en Italië te houden.

De Kerkvervolgingen in Duitsland.

De strijd om de School.

Ook de Schoolstrijd werd verscherpt, na het verschijnen der Pauselijke encycliek.

Reeds enige tijd geleden zijn z.g. Adolf Hitler-scholen opgericht, waarin de keur van de Duitse jeugd onderwijs zal ontvangen.

Banführer Kaufmann, de persoonlijke referendaris voor persaangelegenheden van de rijksjeugdleider deelde begin Mei mede, dat „op de Adolf Hitler-scholen natuurlijk geen godsdienstonderricht van één der vele kerkgenootschappen of kerkelijke richting gegeven kan worden."

Op deze nieuwe scholen zal men zich in het algemeen slechts bezighouden met „godsdienstonderricht in het algemeen" en de jeugd „het streven en willen van al de grote geesten, die om de ziel der mensheid gevochten hebben" aanschouw...

Daarmee is zeer duidelijk gezegd, dat in de toekomst het godsdienstonderricht niet alleen van iedere godsdienst, maar zelfs van iedere band met het christendom losgemaakt zal worden.

Naast het gewone godsdienstonderricht, dat in de neutrale scholen tot nog gegeven werd, is er ook reeds een godsdienstonderricht mogelijk gemaakt voor de z.g. Godgelovige (modern-heidense) kinderen.

Van betrouwbare zijde werd aan K.W.P. een leerplan ter hand gesteld, dat de officiële leerstof bevat voor het onderricht over de Duitse zeden en gewoonten, die bij het begin van het nieuwe schooljaar aan iedere leerling onderwezen zullen worden, die niet uitdrukkelijk heeft verklaard, geen godsdienstonderricht te willen volgen, of die als Godgelovig staat geregistreerd.

De grondslagen voor dit onderwijs zijn als volgt:

„Ons geloof: dienstbaarheid aan het volk, is dienst jegens God.

Onze symbolen: Hakenkruis, bloed en bodem.

Onze wil: Duitsland!"

De president van de rijksperskamer Max Amann heeft door zijn gevolmachtigden aan de Katholieke pers een rondschrijven gericht, waarvan wij de letterlijke tekst hieronder laten volgen:

„Volgens besluit van 17 Februari 1936 is het aan de Katholieke kerkelijke bladen en tijdschriften niet toegestaan om zich met politiek bezig te houden. Zoals de zaken thans staan moet het publiceren van gebeden, artikelen enz. voor het behoud van de bijzondere school beschouwd worden als „zich bezig houden met onderwerpen van politieke strekking. Dit heeft vooral berekking op de publicatie van mededelingen,, waarin kerkelijke instanties verslag uitbrengen over de resultaten van de aangifte van nieuwe leerlingen voor de bijzondere school.

Onder verwijzing naar de bepalingen van Februari 1936 verzoek ik dan ook in de toekomst de publicatie van gebedsacties, artikelen en berichten tot behoud van de confessionele school in Katholieke tijdschriften achterwege te laten."

(w.g.) WILLY.

De onderdrukking der Kath. pers.

Sedert 1 Mei is het advertentie-gedeelte der Katholieke kerkbladen en Zondagscouranten buitengewoon sterk ingekrompen. Zo is b.v. het advertentiegedeelte van het „Katholische Kirchenblatt für das Bistum Berlin" van 14 bladzijden ingekrompen tot 6 bladzijden. Een en ander is een gevolg van de maatregelen, die door de rijksperskamer zijn uitgevaardigd. Nadat men eerst de Katholieke dagbladpers gelijkgeschakeld heeft, moet thans ook aan de kerkelijke weekbladen het bestaan onmogelijk worden gemaakt. Wij laten hieronder weer een belangrijk document volgen:

„Berlin W. 35 Margaretenstrasze 5.
Circulair 9/1937.
Berlijn, 13 April 1937.

Onderwerp:
Publicatie van kleine advertenties in de Katholieke Kerkelijke tijdschriften.

Op last van de heer president der rijksperskamer deel ik het volgende mede:

De verordening van 7 Februari 1936 verlangt voor alle gevallen, waarin het opnemen van advertenties eenvoudig geoorloofd is, dat de advertentie zich tot de lezer richt in zijn hoedanigheid van Katholiek.

Terwijl dit bij zakelijke advertenties, die betrekking hebben op Katholieke aangelegenheden, uit de inhoud van de advertentie meestal zonder meer is op te maken, worden op het ogenblik nog een aantal gelegenheidsadvertenties gepubliceerd, waarbij het Katholiek-confessioneel karakter helemaal niet aanwezig is.

In de regel betreft het hier advertenties, waarin betrekkingen worden gezocht en aangeboden. Degene, die een betrekking zoekt, of zichzelf aanbiedt, geeft weliswaar aan, tot welke belijdenis hij behoort, maar uit de aard van het beroep, dat uitgeoefend wordt, blijkt, dat dit met de Katholieke godsdienst niet het minst heeft uit te staan.

Bij deze advertenties staat het zuiver- [illegible] grond, dat die advertenties, zoals die opgesteld zijn, zich niet meer op geoorloofde wijze tot de lezers als ledematen van de Katholieke godsdienst wenden.

In het vervolg van deze circulaire wordt het opnemen van dergelijke advertenties met onmiddellijke inwerkingtreding verboden.

„Geoorloofd zijn slechts die aanvragen of aanbiedingen, waarbij de steller van de advertentie een ambt of betrekking bekleden moet, die krachtens hun wezen onmiddellijk met de Katholieke godsdienst in relatie kunnen worden gebracht".

(w.g.) WILLI."

En toch durft „Das Schwarze Korps" te schrijven, dat niet de Duitse Staat de Kerk, doch integendeel de Kerk de Duitse Staat bestrijdt. Het baseert deze stelling hierop, dat iedere Duitser volkomen vrij is zijn godsdientige plichten waar te nemen, en dat de Kerk tracht de Staat te dwingen, de Duitser ertoe te persen, lid te worden van een of ander kerkelijk genootschap.

De aanval der Nationaal Socialisten op het Celibaat.

Uit de laatste Mail blijkt, dat de aanval der Nationaal Socialisten waarvan we de vorige week kennis kregen door de rede van Göbbels, in begin Mei reeds begonnen is.

Tegelijktijdig en uniform, waardoor de consignes voor deze actie zonneklaar blijkt, kwam toen de Duitse pers met een scherpe aanval op het celibaat der katholieke geestelijkheid en religieusen, welke een gevaar zou vormen voor het zedelijkheidsgevoel van het Germaanse ras.

Dat zeggen n.b. partijleiders die reeds enkele malen moesten ingrijpen in de zedeloze orchiën in Nat. Soc. kringen.

Terwijl onzedelijke toestanden in enkele kloosters zeer overdreven en soms geheel lasterlijk worden voorgesteld. Wat tot nu toe in processen bewezen is, vormde slechts een enkel geval van enkele lekenbroeders. Het is intussen duidelijk dat we met deze zedenprocessen te doen hebben met een duivelse gemene aanval op de Kath. Kerk ingevolge het parool van de minister van Justitie Wagner: „Wij zullen van de priesters geen martelaren, maar misdadigers maken".

Vandaar dat nu als wraak op het protest van de Paus, waartegen men niets feitelijks had in te brengen, men nu met deze geforceerde en gefantaseerde beschuldigingen komt.

Het regeringsblad „Der Angriff" van 4 Mei wijdt aan het conflict een uitvoerig artikel, dat de hoofdinhoud van dit nummer vormt. Er wordt o.m. in geconstateerd, dat na 1918 de kloosters en congregaties in Duitsland enorm in aantal zijn toegenomen: de geestelijke orden voor mannen stegen van 338 in 1918 tot 662 in 1935, het aantal monniken van 7592 tot 15.337, dat der orden voor vrouwen van 6655 tot 7891 en dat der nonnen van 71.661 tot 92.269. In deze periode nam natuurlijk ook het aantal nieuwe kloosters voor de orden naar evenredigheid toe, voornamelijk met de hulp van grote kerkelijke leningen, die in het buitenland werden geplaatst.

„Der Angriff" meent dat rijp en groen door de Kerk zijn opgenomen en de kloosters bevolkt werden met werklozen, vaak van zeer twijfelachtige reputatie: „Iedere oplichter was welkom."

Dat de nationaal socialistische Staat hier ingrijpt, is een van de oorzaken der verbittering van de Katholieke Kerk, die zelf volgens de katholieke kerkelijke bladen geestelijken disciplinair straft, als blijkt, dat ze in nationaal socialistische geest werkzaam zijn.

Dit is volkomen leugenachtig. Het verzet der Kerk tegen de Staat betreft alleen de schending van het Concordaat en voornamelijk inzake de Kath. Jeugdbeweging en de Kath. Pers.

Het partij-orgaan betoogt, dat R.K. Kerk jongens op veel te jeugdige leeftijd tot het celibaat verplicht, als zij nog niet in staat zijn daarvan de consequenties te overzien en constateert voorts, dat de Staat zich afvraagt of deze te vroege beslissing „niet indruist tegen het recht der natuur en tegen het zedelijkheidsgevoel van het Germaanse ras."

De Kerk valt door deze opvatting de Staat in de rug aan.

„Der Angriff" zegt tenslotte woordelijk: „Uit de kennis van de oorzaken der misgrepen in de kloosters zullen Staat en Partij de consequenties moeten trekken."

Deze beschouwing van het Duitse regeringsorgaan is van betekenis, omdat daarin zeer duidelijk aan het adres van de bisschoppen de bedreiging wordt gericht, dat als de Kerk niet bereid mocht blijken in deze aan de opvatting van de Staat te beantwoorden, het Rijk tot maatregelen zal overgaan, die zeer in gebied der Kerk zullen ingrijpen.

schappelijke toestand, is iets anders dan ordening, die deze natuurlijke grondslag mist en waarbij de ontbrekende grondslag door maatregelen van de Staat die, gelijk men deed in Italië, gaat stichten een corporatieve Staat, zonder dat er leeft een corporatieve maatschappij.

Door de ordening van Overheidswege van een corporatieve **maatschappij** krijgt de Staat **minder** te doen en te regelen; door het stichten van een corporatieve **Staat** zonder dat de maatschappelijke grondslag door de maatschappij zelf is gelegd, krijgt de Staat **meer** te doen en te regelen.

Het is de fout van de fascistische en nationaalsocialistische ordenaars, dat [illegible] leggen wat moet worden geschapen en dan om regeling roept in de vrije maatschappij zelf. Elke sociale ordening moet worden gedragen door de maatschappij zelf.

Zij, die dit maar niet kunnen begrijpen, drijven met het roepen om ordening de spot. Zij houden dit streven voor een politieke sport. Het is in wezen de liberale gedachte van de vrije concurrentie in het maatschappelijk leven, waarin vanzelf de sterksten, de sterkste individuën, het winnen. De sterksten zijn de economische sterksten, die voor zich gaarne van de organisatie het monopolie zouden hebben.

Het is deze ongebreidelde concurrentie, die door de ervaring is veroordeeld. Dit beginsel heeft het afgelegd. De toepassing schoot tekort. Er kwam wanorde uit voort, verkwisting, armoede, economische oorlog zonder einde, ellende.

Het lichtpunt is, dat ook de economisch sterken daardoor hebben geleden. Maar niet allen trekken er lering uit. Er zijn er, die zich alweer opmaken om het ijdele spel opnieuw te beginnen. De voorstanders van de ellebogentaktiek staan weer gereed.

NEDERLAND.

Solidarisme en Ordening.

Oud-minister Marchant schrijft over dit onderwerp — de beide woorden vormen te zamen het sociale begrip van de katholiek — een artikel in „Ons Noorden". Het volgende is daaraan ontleend:

Solidarisme en ordening zijn de beide begrippen, die voortspruiten uit de beschouwing van de maatschappij als het grote gezin. Hier werkt niet ieder voor zich. Hier tracht niet de een den ander onder de voet te lopen. Hier werken allen met en voor elkander. En hier spreekt het vanzelf: als de een door werken zijn brood kan verdienen en de ander, hoe vurig hij hetzelfde verlangt, dit niet kan, omdat er voor allen geen werk genoeg is, dan delen de laatsten in de opbrengst van het werk van de anderen. Dat is hun recht. Dat kán niet anders.

In het grote gezin zijn de verschillende groepen georganiseerd. Zij hebben „corporaties" gevormd. En waar de corporaties bestaan, moeten zij eigen regelingen hebben en toepassen. Zo is de maatschappij geworden tot een corporatieve maatschappij, is een corporatieve maatschappij is een geordende maatschappij. Voorzover die ordening er niet is, moet ze worden geschapen.

Er zijn er meer, die het woord „corporatief" gebruiken. Maar dan spreken zij van de corporatieve staat. Tussen maatschappij en Staat is een groot verschil: de maatschappij zijn de samenlevende mensen; de Staat is de rechtsvorm, waarnaar die samenlevende mensen worden geregeerd. Een ordening, als uitvloeisel van een gegroeide maat-

De verwarring in onze taal en spelling.

Hoe groot de wanorde is op gebied van taal en spelling, merkten we dezer dagen opnieuw.

Voor ons ligt de „Thijm Almanak" voor 1937, waaraan verschillende Kath. literatoren hun medewerking hebben verleend. Het is eenvoudig een cacaphonie (wanklank) van spelling en taal.

V. Duinkerken opent met een artikel in de spelling de Vries en Te Winkel.

Daarna kregen we een artikel over Vondel van pater Maximilianus O. Cap. in de spelling Marchant.

Paul Vlemminx dicht in het Kollewijns met „werklikheid" en „tijdelik".

Jan Derks dicht in de spelling Marchant. De kalender van Lily Wilders is een ratjetoe van alles door elkaar. We lezen daar van „As Woensdag" en „Pasen", maar ook van menschen en visschen. Jan Nieuwenhuis schrijft een artikel over kerkelijke kunst in de spelling De Vries en te Winkel, maar gebruikt daarin uitvoerige citaten van prof. Brom in de spelling Marchant.

Paul Haimon dicht in de spelling Marchant en To Hölscher schrijft proza in deze spelling. Bernard Verhoeven houdt het echter weer met de Vries en te Winkel.

Gabriël Smit dicht het volgende:

„**De gouden morgen** nog van dauw bedropen
Verlaat het rozenbed waar zij te slapen ligt."

Welke spelling dit is vermogen wij niet te achterhalen.

Crone schrijft een novelle waarin we het volgende lezen: „Hij probeert de regen van zijn oren te schudden" en „Hij zag zijn pyama op de grond liggen". En ook dit: „Pas laat in de avond durf-

de hij op blote voeten naar beneden te gaan.

Ook de bron van deze spelling vermochten wij niet op te speuren.

Zo is er meer. Een literator, krachtig voorstander van de Vries en Te Winkel heeft blijkbaar niet kunnen begrijpen, waarom bij de Vries en Te Winkel trap (als trede) mannelijk, en trap als een verzameling van treden, vrouwelijk is. Hij schrijft op de hoogste trap en aan den voet van de trap.

Alleen één spelling ontmoeten we niet in deze Thym-almanak, n.l. de spelling Slotemaker de Bruïne. Trouwens zou er wel een mens in Nederland zijn die deze schrijft?

De minister schrijft trouwens zijn eigen spelling niet.

Wel het meest afdoend bewijs, hoe ongerijmd hij ze zelf vindt.

Troosten we ons intussen met de hoop, dat we nu een Kabinet en een minister van Onderwijs krijgen die wat meer eerbied zal hebben voor onze Ned. taal..

Want in dit opzicht is het beleid van het Kabinet Colijn allerbarmelijkst geweest en in hoge mate anti-nationaal.

Mussolini over Nederland.

De bekende schrijfster Ellen Russe, een vereerster van Mussolini publiceerde onlangs de inhoud van een audientie, welke zij bij de Duce had en waarbij ook Nederland ter sprake kwam.

We nemen daaruit over:

„En Holland" vraagt de Duce. „Hoe gaat het in Holland? De Verkiezingen zijn immers in 't gezicht? Wanneer precies?"

„Eind Mei, Excellentie".

„Wat denkt u over de uitslag?„

„Een nederlaag der regering is moeilijk denkbaar". (Enigszins eigenaardig uitgedrukt. — Red. Am.).

„Na de uitspraak van Kardinaal van Roey was het in België evenmin te verwachten".

We veroorloven ons op te merken, dat het resultaat niet uitsluitend toegeschreven moet worden aan de uitspraak van kardinaal van Roey, maar dat (in de heersende verwarring), de vrees voor de neo-paganistische invloeden ook heeft meegeteld. Evenals in Nederland is men in België zeer gehecht aan de op historische grondslag gevestigde vrijheden. De Kerk ziet in het eerbiedigen van deze vrijheden de waarborg voor de uitoefening van haar zending.

„Ik weet dat in Nederland het katholicisme zeer invloedrijk is, evenals het episcopaat", zegt Mussolini. „De gaafheid van het religieuse leven is trouwens essentieel voor een volk en het zou dwaas zijn — zeer zeker in Nederland — geen gehoor te geven aan de stem der Bisschoppen. Aan de Kerk valt niet te tornen. Daarom heb ik de conciliatie gewild".

CURACAO.

Onderwijs of Modern.

De hedendaagse opvattingen op zedelijk gebied bij sport, in kleding, avondtoiletten enz. enz. tracht men goed te praten met te wijzen op de moderne tijd.

In zoverre ze dan nog goed gepraat worden, waarin o.i. altijd nog een factor zit, dat het eigenlijk niet in orde is.

We mogen daarom wel eens de aandacht vestigen op wat de Chef van de Amsterdamse zedenpolitie J. T. van Slobbe schrijft in zijn belangrijke studie „Bijdrage tot de geschiedenis en de bestrijding van de prostitutie in Amsterdam", onlangs uitgegeven bij de Uitgevers Mij. Scheltema en Holkema.

Bij de opvoeding der jeugd schrijft de ze man van ondervinding:

Het zal o.i nodig zijn bij de jeugdigen een gezond, doch sterk sexuele voorlichting door bevoegden teneinde hen te beveiligen tegen de hedendaagse, wel wat al te ruime opvattingen op zedelijk gebied, die, zoals de practijk dagelijks aantoont, maar al te licht ontaardt in excessen. Men houde voor ogen, dat dit verschijnsel, dat wij niet anders kunnen zien, dan als uiting van bepaalde zedenverwildering, een zo vruchtbare voedingsbodem voor latere prostitutie kan zijn.

K.B.O.

Wereldprogramma OP ZONDAG, 13 JUNI 1937. Via P.C.J. Golflengte 31.28 19.24—20.24 uur Curaçaotijd.

1. Gramofoonmuziek.
2. Nederlandse Volksgebruiken door F. Verlaan
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.B.O. Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Causerie door Dr. H. J. A. M. Stein
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

„Sportnieuws".

Van de Racingclub Curaçao ontvingen wij het eerste nummer van de eerste jaargang van het nieuwe orgaan van de ze club. Het is nog slechts een gestencild blaadje van 2 paginas.

De redactie-commissie schrijft er over in de voorrede:

Zoals U bekend, werd er vroeger een Orgaan uitgegeven waarin U wekelijks het sportnieuws werd medegedeeld. Door omstandigheden moest de uitgifte worden stopgezet.

Het grote succes dat dit oude orgaan had, heeft het Bestuur doen besluiten tot de heruitgave over te gaan.

(We menen dat juist het geringe succes oorzaak was van de spoedige dood. -Red. Am.)

Er werd daartoe een Redactie-Commissie benoemd, die voor een en ander zorgen zal. De Commissie heeft besloten het orgaan in een enigszins andere vorm te doen uitgeven en hoopt U hierin wekelijks allerlei betreffende de verschillende afdelingen der Vereniging mede te delen. Voorts zullen nog andere zaken, nauw samenhangende met de sport in het algemeen en R.C.C. in het bijzonder worden behandeld.

Voorlopig zal ons orgaan in een heel bescheiden vorm verschijnen, maar we rekenen op de medewerking niet alleen van onze leden, maar ook van andere sportliefhebbers ons door inzendingen in staat te stellen het orgaan steeds uit te breiden.

Hiervoor bij voorbaat onze warme dank. Het is ons bekend dat vele leden goede gedachten hebben, doch meestal huiverig zijn een artikel te schrijven, omdat het door anderen beoordeeld zal worden.

Geen lid mag zich door deze ongegronde vrees laten weerhouden; elk artikel zal ons welkom zijn; de Commissie kan altijd nog voor een goede vorm zorgen.

Wij hopen overstelpt te worden met artikels, door leden zelf geschreven. Die zullen voor ons een buitengewone waarde hebben, omdat wij hierdoor de mening der leden zelf zullen leren kennen.

De C.B.L.O., de C.A.B. en de C.V.B. zullen ons orgaan geregeld ontvangen. Wij hopen op de medewerking van deze Sportlichamen en zullen ook buitengewoon dankbaar zijn voor een geregelde toezending van sportartikelen.

Wij vertrouwen dat de leden ons zullen helpen bij de distributie van het orgaan en vragen daarom Uw aandacht voor het volgende:

Geef aan de Administrateur Uw volledig adres en naam op. Indien U eenwel onverhoopt Uw nummer niet op tijd ontvangen hebt, loopt dan even langs bij „De Jongh's Sporthuis", alwaar U Uw nummer in ontvangst kunt nemen. Wij zullen U voor deze medewerking zeer dankbaar zijn.

Tenslotte houden wij ons aanbevolen voor eventuele op- en aanmerkingen.

En hiermede bevelen wij dit orgaan in Uw belangstelling aan.

De Redactie-Commissie.

Ongeluk.

Bij he verrichten van werkzaamheden op de terreinen van de C.P.I.M., werd de arbeider R. zodanig aan zijn hoofd verwond, dat hij in het St-Elisabeths-gasthuis moest worden opgenomen. Naar de oorzaak van het opgelopen wond wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

Verduistering.

Door de 59-jarige koopman P. werd bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van een naaimachine, gepleegd door vrouw M. Bedoelde vrouw had deze naaimachine op afbetaling gekocht, doch had de machine vervreemd en het geld ten eigen bate aangewend.

Verduistering.

Door de 27-jarige S. werd bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van zijn rijwiel. Als verdacht hiervan is door de Politie aangehouden de 31-jarige werkman A.

Auto weggenomen.

De 39-jarige koopman K. heeft aangifte gedaan, dat men in de nacht van 2 op 3 Juni 1937, zijn auto, welke buiten geparkeerd, heeft weggenomen en de in de tank aanwezige gasoline heeft verbruikt, althans bleek deze tank hedenmorgen zo goed als ledig te zijn. Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

Onrechtmatig geïnd.

Door de 26-jarige ambtenaar H. werd aangifte gedaan, dat een onbevoegd een postwissel ten bedrage van f.32.-, bestemd voor een alhier wonend koopman, onrechtmatig had geïnd.

Brand.

Omstreeks kwart voor een uur gisterenmiddag werd brand gemeld in een woning te Groot Kwrrtier. De Politiebrandweer die net met een kleine en een grote brandspuit op het alarm was uitgerukt, heeft de brand, welke ten huize van de 32-jarige M. was uitgebroken, geblust. Het huisje brandde tot de grond toe af. Naar de oorzaak van de brand word eten onderzoek ingesteld.

Zeilvaart over de maand Mei 1937.

Binnengekomen van:	
Aruba	35
Bonaire	25
Bov. Eilanden	1
Colombia	1
Higuerote	13
La Guaira	[illegible]
La Vela de Coro	2
Las Piedras	2
Pto. Cabello	32
Pto. Lopez	2
Rio Hacha	3
San Pedro (Macoris)	1
Tucacas	11
Zee	11
Totaal	163
Vertrokken naar:	
Aruba	35
Bonaire	25
Cumana	1
Guanta	2
Jacmel	9
La Guaira	30
La Vela de Coro	12
Pampatar	5
Pto. Cabello	28
Pto. Colombia	1
Pto. Sucre	1
Rio Hacha	1
San Pedro Macoris	2
Santa Marta	1
Totaal	153

Het Katholicisme in de Ver. Staten.

Volgens de „Official Catholic Directory for 1937" bedraagt het aantal Katholieken in de Ver. Staten 20.959.134. Dit is 223.945 meer als in 1936. De groei der Katholieke bevolking in 10 jaren bedraagt 2.305.106 en in 20 jaren 4.649.824.

Het aantal bekeerlingen 62.062. is iets lager al in 1936 toen het was 63.454.

Het aantal bisschoppen en aartsbisschoppen bedraagt 125. Het totaal aantal priesters is 31.649 en is 541 meer als in 1936.

Er zijn in de Ver Staten thans 18.526 kerken dit is een groei sinds vorige jaar van 139. 8 nieuwe Seminaries werden dit jaar opgericht, zodat het totaal 205 is met 21.877 seminaristen.

28 nieuwe Katholieke High Schools werden opgericht, zodat het totaal thans 1.179 bedraagt met 207.767 leerlingen dit is 11.946 meer als het vorig jaar.

Het aantal leerlingen op parochiele Scholen bedraagt 2.170.065.

VERGELIJKENDE STAAT van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

Mei 1937:
458 Stoomsch. Netto 2.672.785 M³
Mei 1936
453 Stoomsch. Netto 2.635.288 M³
Januari t/m Mei 1937.
2151 Stoomsch. Netto 13.261.313 M³
Januari t/m Mei 1936.
2175 Stoomsch. Netto 13.195.385 M³
Mei 1937:
163 Zeilschepen Netto 12.191 M³
Mei 1936
166 Zeilschepen Netto 12.076 M³
Januari t/m Mei 1937.
760 Zeilschepen Netto 62.065 M³
Januari t/m Mei 1936.
750 Zeilschepen Neeto 57.936 M³

Programma van de Muziekuitvoering door de Banda „Adianti" op de Muziektent, Brionplein, op Zondag, 13 Juni, 7.30

Wilhelmus
Sous l'Aigle Double Mars J. Wagner
Corbeille d'Été, Ouverture G. Gadenne
Esperit vagabond, Suite Symphonique A. Doyen
La Primavera, Fantasie F. Schweinsberg
Duinenkerels, Mars L. Marchand

PAUZE.

Baptême Montagard, Fantasie G. Gadenne
Ander Schönen Blauen Donau, Wals Strausz. Kliment
Fantasie op Motieven van Méhul
Holland Jubelt, Mars A. Maas
Cur. Volkslied.

NOGMAALS DE KOZAKKEN. Volksconcerten en ten Afscheid.

Het wereldberoemde Russische Don Kozakken koor heeft drie volksconcerten willen geven: twee vespertina op Zondag 30 Mei en Donderdag 3 Juni en één avondconcert op Maandag 7 Juni.

Voor het eerste van deze drie was de opkomst tamelijk goed, het tweede kon niet doorgaan wegens te geringe belangstelling, de laatste keer was de zaal goed bezet, echter niet zoals het had kunnen en had moeten zijn.

De reden dezer mislukking is niet gebrek aan muzikaal gevoel bij ons volk; maar voornamelijk onvoldoende bekendmaking van het heel bijzondere dat er voor ons volk te genieten viel.

Om het volk te bereiken en te trekken is het niet voldoende een of twee keer te adverteren in een Hollands of Spaans dagblad; maar moet men advertenties, uitleg en opwekkingen plaatsen in de volkscouranten, grote aankondigingen en aansporingen plakken op de muren van straten en pleinen en strooibiljetten verspreiden en aan de huizen bezorgen.

Door een omroep van de Curom kan ook veel worden bereikt; en we zijn er zeker van dat de Curom, die zo vaak ons volk goede en mooie muziek laat genieten, zal medewerken om de luisteraars van bizondere muzikale kunstgelegenheden te laten profiteren, door hen bij tijds ervan op de hoogte te brengen. De kost gaat voor de baat uit.

De gelegenheid om het wereldberoemde Kozakkenkoor te horen is voorbij. Velen, die de laatste uitvoering hebben gehoord, voelen spijt dat ze niet eerder zijn gaan luisteren en dat er nu geen gelegenheid meer is dit prachtkrachtkoor te horen.

Goede en bekende musici onder ons hebben dezer dagen meerdere concerten van de Kozakken gesavoureerd en zijn ten zeerste voldaan: een bewijs dat het Kozakkenkoor wel degelijk kunst heeft gegeven en niet enkel kunstvaardigheid getoond.

Al waren alle 45 verschillende stukken, die zij hebben uitgevoerd geen hoge kunst, hun concerten mogen niet aardig en kunstig, maar verdienen prachtig en kunstvol te worden genoemd: alles werd technisch en muzikaal in de perfectie uitgevoerd.

Het was af, in de puntjes en volgens alle regelen van de kunst.

Groot is de technische vaardigheid en het kunstgevoel van de executanten, wonderbaar en hoog te prijzen de bekwame en fijn gevoelige leiding van de Dirigent: N. Kostrukoff.

Hij electriseert, animeert en beheerst zijn koor volkomen. Dat zal geen Mengelberg hem verbeteren.

Wij wensen de grote Dirigent en zijn beroemd Koor een goede reis, veel succes en au revoir!

R.B.

De Zonsverduistering.

Het is maar betrekkelijk zeldzaam, dat we op Curaçao een geheel bewolkte hemel hebben: maar een dezer zeldzaamheden viel gisteren samen met het nog zeldzamere voorkomen van een zonne-eclips, zodat we in de stad althans, niets van de verduistering hebben kunnen waarnemen.

BOEKBEOORDELING.

VOOR HET GOEDE EN GOEDKOPE BOEK.

De nieuwe serie Schijnwerpers.

Misschien hebben niet velen, toen het eerste nummer van de Schijnwerperreeks het licht zag, durven hopen dat deze merkwaardige serie-uitgave zo'n groot en volstrekt succes zou worden. Nu de eerste serie van tien delen verschenen is en de uitgevers een tweede reeks, omvangrijk en nog fraaier uitgevoerd, aankondigen terwijl de waarlijk ietwat beschamend lage prijs... niet verhoogd is, zal iedereen er wel aan moeten geloven dat alweer een sprookje meer werkelijkheid geworden is. Hoevelen hebben niet naar het werkelijk goede en goedkope boek verlangd en is het nooit gegeven, terwijl thans verschillende uitgevers zich in het bijzonder met de uitgave van boeken tegen populaire prijzen bezig houden?

Hoe het echter mogelijk is een fraai gedrukt boek, met een door kunstenaarshand verzorgde omslag, vaak kostbaar geïllustreerd, en gemiddeld van om-en-de-bij honderd bladzijden omvang te brengen voor enkele dubbeltjes... dat zal voorhands wel het geheim van de Utrechtse uitgever blijven. Feit is dat, na de eerste reeks zeker het tegendeel van een inzinking vertoont. Waren het in de eerste serie Prof. de Raeymaeker, Magister Maes, Dr. van den Born en Dr. Wanders als vertegenwoordigers van de wetenschap, die, gesecondeerd door auteurs als Albert Kuyle, Jan Vriends, van Domburg, Schlichting, van der Hallen, Sassen en Kuitenbrouwer, die ieder hun eigen licht over een bepaald terrein van kunst en kennis of schoonheid schijnen lieten, de namen welke de uitgevers thans verenigde zijn zeker niet minder.

Mr. A. Hustinx opent de reeks met een werkje over Zuid-Afrika, getiteld VAN TAFELBERG TOT ZAMBESI, waarin hij de feitenkennis betreffende dit belangrijke stukje wereld vergroot en de interesse ervoor zeker doet toenemen. De Tilburgse paedagoog Rombouts, zoetjesaan een naam met een Europese klank, geeft als tweede deel in de serie een merkwaardige studie over de verhouding van de eigen persoonlijkheid tot de omwereld, welke hij DE ANDEREN EN GIJ noemde.

Drs. E. van Wessem stond een nieuwe biografie van de Zwijger, getiteld EEN PRINCE VAN ORANGIEN af waarin hij trachtte de figuur van de „vader des vaderlands" te laten zien temidden van zijn tijd, maar waarin hij ook aan die jaren voorafgaande geschiedkundige ontwikkeling schetst die immers veel uit het leven van de Prins verheldert en begrijpelijk maakt.

Dr. J. A. Kok, de zeer gewaardeerde medewerker van Professor Keesom bij diens voordurend pionierswerk op de weg naar de lage temperaturen, schreef over het werk van zijn geleerde leermeester en over zijn eigen werk een populair, boeiend geschrift dat de naam NAAR HET ABSOLUTE NULPUNT kreeg.

Achter het pseudoniem Paul van Leeuwendaal, de schrijver van een leven van Jeanne d'Arc, onder de titel HET MEISJE JEHANNE, verschuilt zich een bekend Vlaams geleerde. Na deze hagiografie vervolgt de bonte en wel zeer veelzijdige reeks met een beknopt geschiedenis der luchtvaart van de hand van de reeds lang als betrouwbare gids op dit terrein en als deskundige gewaardeerde P. R. O. Peller, genaamd ZONEN VAN ICARUS. Jan Vriends schenkt, evenals in de eerste reeks het geval was, een werk over dieren- en plantenleven waarin hij deze keer de flora en de fauna van LANGS DE VLOEDLIJN beschrijft en bespiedt. Albert en Magda Kuyle stelden een cosmopolitisch, „litterair-verantwoord" kookboek samen dat de duidelijke naam PAN-EUROPA kreeg. Met Jozef Muls' studie SCHILDERS VAN GISTEREN, waarin hij met zijn lezers een rondgang langs de negentiende-eeuwse schilders maakt, deed ook de beeldende kunst haar intree in deze uitgavenreeks. De tweede reeks sluit met als deel 20 van de serie een ernstig woord te brengen van Prof. Dr. E. de Bruyne: WAT IS CULTUUR?

Zoals men ziet over activiteit valt bij deze uitgevers zeker niet te klagen. Naar zij ons mededeelden zijn enkele uitgaven geheel gereed, liggen de meeste ter perse, en werden thans reeds verscheidene contracten gesloten voor delen in de derde en vierde reeks.

CASTEL GANDOLFO, HET ZOMER-VATICAAN.

Castel Gandolfo is een stadje aan het Albaner Meer. De villa is sinds de zeventiende eeuw al zomerpaleis der Pausen. Vroeger stond in deze omgeving een groot lustslot der Romeinse keizers. Paus Clemens VIII zorde er in 1604 voor, dat het landgoed aan de Kerk kwam. Niemand minder dan Maderna wijdde er zijn kunst aan. Bernini bouwde de koepelkerk; van hem zijn óók de kolonnade of zuilen gangen rond het Sint Pieterplein. Het verdrag van Lateranen (1929, art. 4) wees het paleis met de tuin aan de H. Vader toe. Kerkelijk heeft de Generaal-Vicarius van de Vatikaanse Staat er te zeggen.

Het zomer-paleis ligt 'n paar honderd meters hoog. Het is er ook wel warm, maar niet die drukkende warmte. De stilte wordt er haast door géén geluid gestoord. Eigenlijk bestaat de zomer-residentie uit drie villa's: de villa der Gandolfi, de villa Barberini, de villa Cybo. Er viel, toen Paus Pius XI hier kwam wonen, heel wat op te knappen. Honderden arbeiders hadden méér dan twee jaar hun handen vol! De zaal der Zwitsers, de zaal der edelwachten, de zaal der kamerheren, troonzaal, kapel, alles kreeg een beurt en 'n fikse beurt ook.

Castel Grandolfo bezit ook 'n modelboerderij. Als alles op dreef is, zorgen de koetjes voor driehonderd liter melk per dag! Het leeuwendeel daarvan gaat naar de kinderen van het pauselijk hospitaal: „Het Kindje Jesus". In de stallen is blauw aardewerk aangebracht. Alles glanst er van properheid en dat in Italië! Hier ligt een Frans boek naast mij en daarin lees ik: „Il n'y a pas, au monde, une écurie mieux ordonnée et plus disciplinée!" „Nergens ter wereld is er een stal die beter op orde en beter geregeld is!" Het melken geschiedt met machines. Piemontezen zorgen voor de hele boel. De H. Vader kent velen van hen persoonlijk. Hij stelt veel belang in hun arbeid. De bedrijfsleider — aldus hetzelfde Franse werk — is met evenveel nauwgezetheid gekozen als een kardinaal gekozen wordt voor een der Romeinse congregaties. De hele boerderij wordt nauwkeurig in de boeken bijgehouden!

Moge onze H. Vader te Castel Grandolfo algehele genezing vinden van Zijn ziekte!

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Amelia Earheart landde op haar wereldvlucht in Afrika.

UIT NEDERLAND.

Aan de Paters Minderbroeders Conventuëlen is de Missie opgedragen van het regentschap Buitenzorg.

Het Algemeen Handelsblad verneemt uit betrouwbare bron dat de mogelijkheid bestaat dat een nieuw plan Deterding zal uitgevoerd worden, waardoor wederom voor een groot bedrag aan landbouwproducten en vee van Nederland naar Duitsland uitgevoerd zal worden.

Gisteren bezocht H.M. de Koningin en het Prinselijk Paar Amsterdam. In een roomkleurige caleche werd de hoofdstad binnengereden.

Hoe druk het was, blijkt hieruit dat 1000 mensen flauw vielen.

In Baarn werd een monument onthuld ter ere van wijlen Koningin Emma. De Koninklijke familie alsmede de Prinses von Erbach waren er tegenwoordig.

Minister de Wilde sloot Zaterdag de Staten Generaal. Gisteren had er een buitengewone zitting plaats van de Staten Generaal in de verenigde vergadering. Deze werd geopend door de Minister van Buitenlandse Zaken.

Gisteren had Minister Colijn een langdurige conferentie, waarna hij zich naar Amsterdam begaf voor een particuliere audiëntie bij H.M. de Koningin.

Minister Colijn had een langdurig onderhoud met Minister Oud in verband met het nieuwe Kabinet.

Volgens betrouwbare bronnen zouden thans voorbereidende besprekingen gaande zijn om de opening van de nieuwe Maastunnel in 1941, te verbinden aan een hier te houden wereldtentoonstelling.

SPORT.

De wedstrijd Feyenoord-Arsenal werd met 0—3 door de Engelsen gewonnen. Het was een mooie wedstrijd met een voor Feyenoord eervolle nederlaag doch de Hollandse spelers hadden tegen dit sublieme spel geen kans. De wiskundige zekerheid waarmede de ballen geplaatst werden en de schitterende opstelling van de spelers gedurende de groots gecombineerde aanvallen waren een lust voor de toeschouwers om te zien.

Er werd te Schiphol de jaarlijkse wedstrijd gehouden om de zilveren vleugel. 25 Deelnemers verzamelden zich bij de startlijn, waar Prins Bernhard de verrichtingen gade sloeg. Van de sportvliegers werd de heer Baulig overwinnaar; in de klasse van de beroepsvliegers was J. Groen de uitblinker.

De zevende partij om het wereldkampioenschap dammen werd er hier gespeeld en eindigde wederom in remise. De stand is thans Sringer 8 en Raichenbach 6 punten.

De Voetbaluitslag Joego-Slavië—België was 1—1.

Uit Wesel wordt gemeld dat gedurende de daar gehouden internationale zwemwedstrijden de 100 meter rugslag door Nida Senff in 1 m. 1 sec. afgelegd werd. Deze tijd is nog nimmer door enige zwemster in open water bereikt. Tweede was Mej. van Feggelen: 1 min. 18.4 secs. De Nederlandse meisjes legden beslag op alle eerste plaatsen van de nummers waarin zij uitkwamen.

De 8ste partij om het wereldkampioen Schaken werd gewonnen door Raichenbach, de stand is thans 8 — 8.

INKA—STEDEN.

Iedereen heeft in zijn jeugd de Indianenromantiek doorgemaakt. Iedere jongen heeft eens met het veren hoofdtooisel der Indianen op het hoofd rondgelopen. Ieder meisje is eens in haar dromen in een of andere situatie uit de handen der Indianen gered. Het is een prikkelende jeugdromantiek. Schuld hieraan droegen de schrijders Karl May en Cooper. Maar de voorstelling van de Indianen, welke op deze manier gewekt werd, was bedenkelijk eenzijdig. Bovendien was zij helemaal niet volgens de waarheid. Want dat, wat deze schrijvers voorstelden, was de geschiedenis der zeden en gewoonten van enige Barbaarse stammen in Noord-Amerika, die met de eigenlijke kern van het Indianenras zo goed als niets te maken hadden, want de voornaamste Indianenstammen en Indianenculturen bevonden zich in Zuid-Amerika.

Niet iedereen weet, dat Noord-Amerika eeuwenlang voor de Europeanen volstrekt van niet het minste belang was en dat het zwaartepunt der belangstelling uitsluitend op Zuid- en Midden-Amerika gericht was.

Toen Colombus indertijd de eerste expeditie uitrustte, was hij alles behalve van plan N.-Amerika te ontdekken: integendeel, hij zocht goud en de specerijen van Indië, welke toentertijd een even grote waarde hadden als goud. In 't kort: hij zocht Indië en hij zocht goud. Hij kwam ook ternauwernood in Noord-Amerika, maar naar Midden-Amerika en Venezuela.

Zijn eeuw was immers ook de eeuw der stoutste en gevaarlijkste romantiek. Deze ontdekkers, om maar een voorbeeld te noemen, trokken er met zeilschepen, met een inhoud van 100 tonnen er op af. Thans meet een groot schip 40 à 50.000 tonnen en een schip van 8000 ton wordt als een klein beschouwd.

In die tijd hield men Amerika lange tijd nog voor een stuk land, dat zich voor het eigenlijke Indië uitstrekte. Door een toeval werd deze veronderstelling echter gecorrigeerd.

Een avonturier, Vasco Nunez genaamd, kwam op zekere dag op de plaats van het tegenwoordige Panamakanaal, waar het Amerikaanse continent zijn smalste plaats zijn landlengte heeft... doorkruiste dat gedeelte, dat slechts een breedte van 80 Kilometer bezit, eveneens toevallig en kwam tot zijn grote verbazing aan de Stille Oceaan.

Hij nam deze Oceaan, met het zwaard in de hand geheven, volgens toenmalig gebruik, in bezit voor de Spaanse koning en stichtte het tegenwoordige Panama.

In zijn gezelschap bevond zich een Spaanse kapitein, Pizarro genaamd, die enige tijd later Vasco op het schavot bracht: zijn eigen vermogen in de uitrusting van een schip stak en een expeditie op touw zette, welke ten doel had, het sprookjesachtige goudland, waarvan alle inboorlingen spraken en dat in de tijd door een legendarische krans omgeven was, definitief te vinden.

Francisco Pizarro was een der grootste en geweldigste mannen, die ooit veroveringstochten in de wereld gebracht hebben.

Hij kruiste nu met zijn armzalig schip van Panama uit drie jaar lang aan de Westkust van Zuid-Amerika rond, waar hij op zekere dag van zijn schip uit een Indiaan zag, die aan de mond van een rivier aan het vissen was. De Spaanjaarden grepen deze Indiaan en vroegen hem naar goud. De Indiaan, die hen niet verstond en meende dat zij naar zijn naam vroegen, antwoordde: „Beru". Zij vroegen hem nog eens en weer antwoordde de Indiaan: „Beru", d.w.z. hij woonde aan de rivier en viste. Dat verstonden de Spanjaarden weer niet en zij dachten, dat het land Peru heette. Peru heette dientengevolge en in 't vervolg altijd zoveel als goud.

Het woord Peru werd een der vreselijkste oorlogsgeschillen, die de wereld ooit gekend heeft:

Met de roep: „Peru, Peru!" werd heel Zuid-Amerika veroverd, verpletterd en in zijn bevolking gedecimeerd. Met de roep „Peru" eindelijk werd een der schoonste, dapperste en merkwaardig geconstrueerde cultuurlanden der aarde vernietigd: het land der Inca's.

Zoals gezegd, om Noord-Amerika, bekomerde zich toentertijd geen mens, evenmin als over de paar armzalige Sioux-stammen, die daar rondzwierven. Alle interesse concentreerde zich uitsluitend op Peru en de onuitputtelijke goudmijnen, die Peru bevatte.

De Indianen die Peru bewoonden, waren van een hele andere stam dan de Sioux. Het Inca-imperium was een rijk, dat zo groot was als het tegenwoordige Equador, Columbia, Peru en een deel van Brazilië, Argentinië en Chili.

Het land bevatte een wondervolle organisatie, een organisatie, die bijna even sterk en zo communistisch doorgevoerd was als het tegenwoordige Rusland. Dit had voornamelijk slechts betrekking op de grote massa der bevolking. De heersende massa, zeer dun en niet zeer talrijk, was een militaire kaste, de Inca's en een stam van veroveraars. De Inca's hadden voor zich een soort van kapitalistische staat, die over de Communistische staat der vele millioenen Indanen, die die zij beheersen, als een dak overheen gebouwd was. De Inca's bezaten een schitterend leger, uitstekende wegen, vele steden, tempels, paleizen, burchten en godsdienst, die in zijn essentiele wezen in de aanbidding van de Zonnegod bestond. Zij kenden, theaters, feesten met bloemencorso's, lyriek en comfort. 't Volk moest intussen gedwongen worden werk te verrichten — er was geen geld, maar staats-akkerland, en iedereen had voldoende, terwijl de ouden van dagen en de zieken geholpen werden.

Pizarro die met slechts 180 man in Peru geland was, Pizarro veroverde dit rijk, waarin twisten om de troon heersten bij het begin der 16e eeuw. In korte tijd wist hij het te veroveren, doordat hij met een niets-ontziende, onverbiddelijkheid die nooit door enig veldheer in geschiedenis vertoond werd., de gehele Indianen-aristocratie vermoordde. Pizarro werd op deze manier een der rijkste mannen, die de wereld gekend heeft en het procent van het veroverde goud, dat hij zijn Spaanse koning afdroeg, was voldoende om zijn Europese oorlogen te kunnen financiëren.

Momenteel is Peru een land, dat 3 à 4 maar zo groot is als Duitsland en wordt in de binnenlanden door de Indianen bewoond, die de landstaal, n.l. Spaans helemaal niet verstaan. Er zijn drie grote steden: Lima, Aresquipa en Cuzko. De kuststrook van Peru is zeer smal, dan stijgen direct de Cordillera's steil omhoog en vormen enige terrassen van hoge plateaux, die 2000 en 4000 M. hoog liggen. Op deze hoogten wonen haast alle Indianen en op deze hoogten liggen ook de oude Indianensteden en Indianenpaleizen en Indianenburchten.

Men moet een zeer vermoeiende reis over de Cordillera's maken en zich aan grote vermoeienissen blootstellen om in de stad Cuzko te komen, die duizenden jaren lang het middelpunt van het grote Indianenrijk was.

Reeds toen de Indianen dit reuzenrijk militar tezamen voegden, bestonden overal in Zuid-Amerika hoogstaande Indianenstaten, en de uitdrukking „Inca"-cultuur of „Inca"-rijk is dus in de grond misleidend. De Inca's stelden alleen een hoogste samenvatting van al deze culturen voor. In Cuzko en aan het Titicacameer vindt men paleizen, die, wanneer men de autoriteiten geloven mag, 8000 jaar voor onze tijdrekening gebouwd zijn, naast paleizen, die uit de Inca-tijd zelf, dus uit ongeveer het jaar 1000-1500 (volgens onze tijdrekening) dateren. Cuzko heet oorspronkelijk in het Indiaans „de navel" wat betekent de „navel der wereld"

Wanneer men zich nu op een hoogte die de toppen der Alpen nog overtreft, een stad kan voorstellen, omgeven door korenvelden, een stad, waarin het overdag. gloeiend heet is en waar het 's nachts ontzettend vriest... als men zich zo'n stad kan voorstellen, die bijna geheel uit reusachtige oude Indianenpaleizen met een magnifiek muurwerk bestaat, dan kan men zich de verbazing en ontroering der toeristen voorstellen, die deze bodem voor de eerste maal betreden... een ontroering, die nog veel groter is dan wanneer men voor de eerste maal de Pyramieden of de koningsgraven van Luxor in Egypte ziet. Want iedereen heeft immers of hij wil of niet, in zijn hart van zijn jeugd af de voorstelling van Indianen, die niets deden dan roven, moorden, plunderen, scalpen van hoofden toebehorende aan de evenmensen verzamelen en op phantastisch snelle paarden er van door gingen.

Deze voorstelling van de Indianen is natuurlijk geheel verkeerd, want met de paarden komt het al niet uit. De paarden werden pas in de 16e eeuw door de Spanjaarden in Amerika ingevoerd. Bovendien zijn de Indianen in Zuid-Amerika — en dat zijn er heel wat mllioenen — niet rood, maar lijken veel meer op Japanners en zijn waarschijnlijk ook afstammelingen van een Mongools ras, dat in oeroude tijden eens uit het Noorden over een landbrug naar Amerika gekomen is.

Geheel Peru en Bolivia liggen tegenwoordig nog vol Indianen-steden en Indianenburchten, wier grote en uitgestrektheid met iedere voorstelling der fantasie spot.

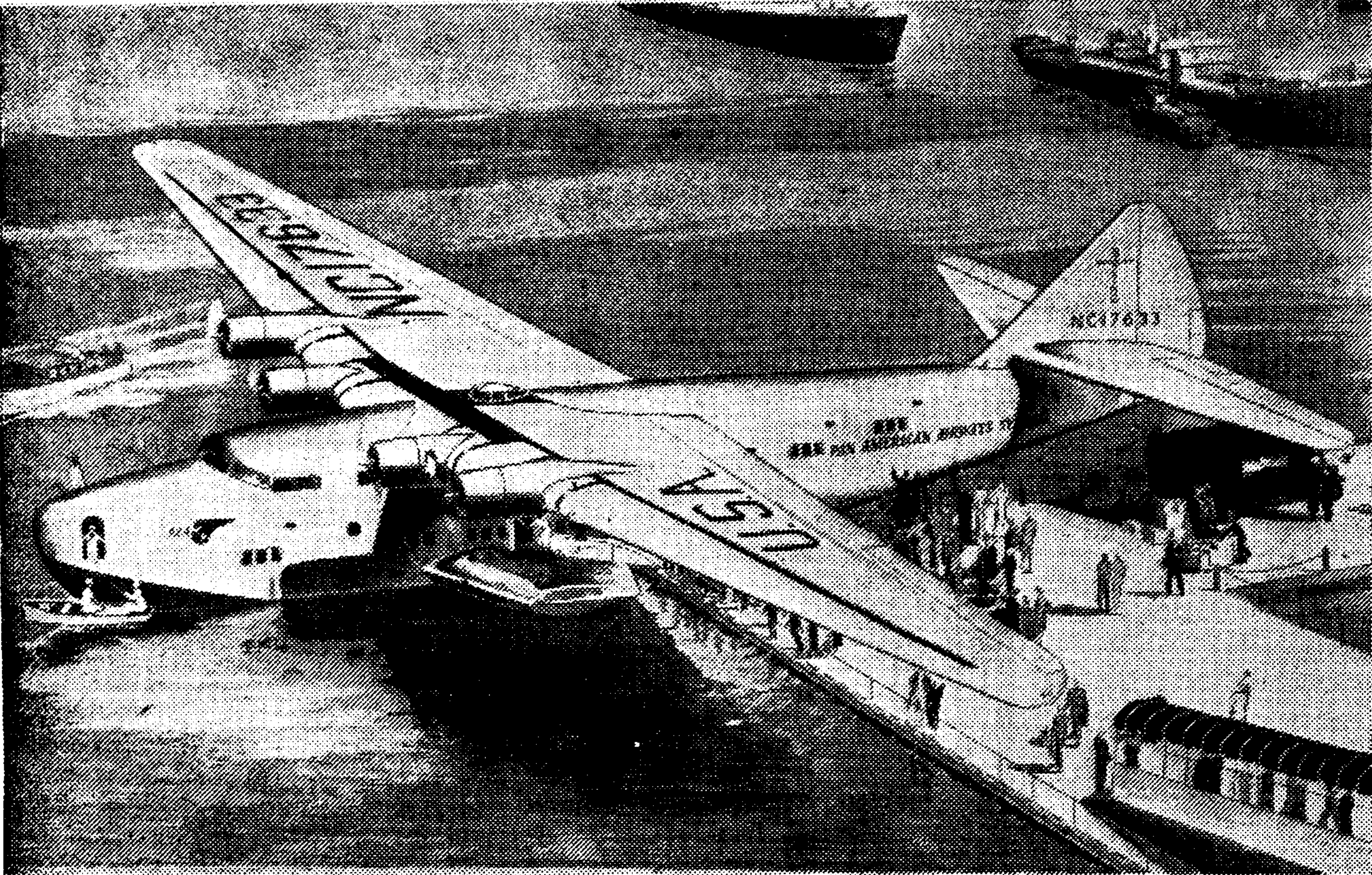
Hoog boven Cuzko ligt de vesting Sacuoman, waarvan het muurwerk uit zulke, cyclopische rotsblokken bestaat dat het tegenwoordig nog een raadsel is, met welke techniek deze vesting gebouwd is. Geheel Cuzko staat vol reusachtige paleizen, die de Spanjaarden slechts voor een gering aantal konden neerhalen. Op de fundamenten bouwden de Spanjaarden vaak hun kerken en huizen. Het muurwerk van deze paleizen, die honderden zalen en kamers bevatten, die met een securiteit gebouwd, die de tegenwoordige techniek niet eens kent. De stenen van de muren zijn zonder kalk zó vast aaneengevoegd, dat het onmogelijk is ook maar een speld tussen de afzonderlijke stenen te steken.

Het centrum van het Rijk was de Zonnetempel in Cuzko. De tempel is nog grotendeels behouden, ofschoon er een klooster over gebouwd werd. Daar zaten in de voornaamste zaal de mummis van enkele dozijnen Inca-keizers met verenkronen op gouden stoelen tegen de wanden in het rond en staarden op het evenbeeld der zon, die uit zuiver goud vervaardigd, zó groot op het altaar troonde, dat zij van de ene zijde van de tempel tot aan de andere reikte.

Deze gouden zon verspeelde een Spaanse Grande op dezelfde dag dat Cuzko veroverd werd.

Zo ging het met alle kunstwerken die de Inca's vervaardigd hadden.

De Spaanse veroveraars smolten alles, wat in de loop van duizenden jaren door de kunst der Indianen geschapen was... Thans ziet men alleen nog maar de geweldige burchten en paleizen, welke de vernieling weerstaan hebben. Zij liggen duizenden kilometers van elkaar verder over het land verspreid en bewijzen met hun oneindige ruimten de buitengewone cultuur van het Indianen-rijk.

NIEUWE TRANSATLANTISCHE VLIEGTUIGEN. Een artistieke beschrijving van een van de reusachtige vliegboten, die in aanmaak is voor de Pan-American Airways, die geregeld over de Atlantische Oceaan vliegen.

SPORT-RUBRIEK
Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 6 Juni 1937.

S.U.B.T. 1 — Volharding 1	0—1
Hollandia 1 — Transvaal 1	6—1
Hercules 2 — Jong Holland 2	1—1

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Volharding	4	4	0	0	5	1	8	2.—
Asiento	2	1	1	0	2	1	3	1.50
S.U.B.T.	4	2	1	1	7	4	5	1.25
Jong Holland	4	2	1	1	8	5	5	1.25
Scherpenheuvel	4	2	0	2	10	4	4	1.—
Hollandia	4	2	0	2	9	7	4	1.—
R.C.C.	3	1	1	1	2	2	3	1.—
Transvaal	4	1	0	3	3	9	2	0.50
Hercules	5	0	0	2	3	6	2	0.66

Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	8	2	4	2.—
R.C.C. 2	1	1	0	0	1	0	2	2.—
Volharding 2	1	1	0	0	1	0	2	1.—
Asiento 2	2	1	0	1	3	1	2	1.—
Hercules 2	2	0	1	1	3	6	1	0.50
Jong Holland 2	2	0	1	1	1	2	1	0.50
Scherpenheuvel 2	1	0	0	1	0	3	0	0.00
Transvaal 2	1	0	0	1	0	3	0	0.00

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Feyenoord	2	2	0	0	6	1	4	2.—
Jong Curaçao	2	1	1	0	6	1	3	1.50
Atletico	2	1	1	0	5	3	3	1.50
Be Quick	2	0	2	0	3	3	2	1.—
D.C.C.	2	0	2	0	1	1	2	1.—
D.D.V.O.	2	0	0	2	1	10	0	0.00
Hilversum	2	0	1	1	1	3	1	0.50
P.S.V.	2	0	0	2	1	10	0	0.00

De vereninging Jong Holland is beboet met een gulden wegens het niet tijdig inzenden van wedstrijd- en ruilformulieren. (Wedstr. Jong Holl.2 — Herc.2)

HET BESTUUR.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den **1sten** Secretaris-competitieleider, **de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.**

SCHEPENLIJST OVER JUNI 1937.

9	Ned.	Flora	New York	Aruba, Maracaibo
10.	Duitsch	Alemania	Maracaibo	Maracaibo
10.	„	Palatia	Pto. Barrios	Hamburg
11.	Ned.	El Libertador	La Guaira	Aruba, Maracaibo
11.	„	Medea	Maracaibo	New York.

Ned. vliegtuig Snip of Oriol.
Naar Maracaibo op 9 en 11 Juni 1937.

IEMAND DIE LEEFT, MAAR TOCH DOOD IS VOOR DE WET.

Volgens een wet in de Verenigde Staten wordt iemand, zodra zijn doodvonnis uitgesproken en bekrachtigd is, als overleden beschouwd.

Zo kon het laatst gebeuren, dat de vrouw van een ter dood veroordeelde, zonder dat het bestaande huwelijk ontbonden was, een ander huwelijk aanging, nog vóór aan haar eerste man het doodvonnis voltrokken was.

Het geval speelde zich af in de Staat Noord-Carolina, waar de vrouw van Clyde Montgommery met Harry P. Jones in het huwelijk trad, nog voor eerstgenoemde op de electrische stoel had plaats genomen. Zeer eigenaardige gevolgen had dit tweede huwelijk, toen de ter dood verordeelde begenadigd werd en de doodstraf in levenslange tuchthuisstraf werd veranderd. De veroordeelde deed de tweede man van zijn vrouw een proces aan, daar hij in leven was en zich als de wettige echtgenoot bleef beschouwen. Na langdurige behandeling heeft het hoogste gerechtshof te New York thans vonnis gewezen en verklaard, dat de ter dood veroordeelde en naderhand begenadigde eerste echtgenoot rechtens niet meer in leven is en dus niet in staat is 'n proces tot nietig-verklaring van het tweede huwelijk te voeren.

Iemand, die ter dood veroordeeld is, is dood; een dode kan niet procederen, nog minder als echtgenoot optreden. Het tweede huwelijk der vrouw is bijgevolg rechtsgeldig, niettegenstaande de eerste echtgenoot niet van haar gescheiden is en ook niet in werkelijkheid gestorven is. Voorlopig kan de rcehtensgestorvene niet veel kwaad doen, omdat hij in de gevangenis is opgesloten. Maar als hem een gedeelte der straf wordt kwijtgescholden en hij in de maatschappij terugkeert, zal men hem daar dan als een levende of als een dode behandelen? Over deze vraag zit Clyde Montgommery thans te piekeren.